

20 Iulie

În aceasta luna, în ziua a douăzecea, pomenirea suirii la cer cea de foc purtatoare a Sfântului, Maritului Prooroc Ilie Tesviteanul.

Sfântul și marele Profet Ilie, acest inger intrupat în carne ce a primit de la



Dumnezeu puterea de a deschide și închide cerurile, era de origine din Tesvi în Galaad. Tradiția apocrifa, care a transmis aceste detalii despre nașterea Profetului, precizează că el era din tribul lui Aaron și deci era Preot. Dar nu se găsește nici o urmă despre acestea în relatarea Scripturii pe care o rezumăm în cele ce urmează (cf. III Regi 17-20 ; IV Regi 1 și 2).

Se spune că la nașterea sa tatăl său a văzut oameni îmbrăcați în alb învelindu-l în scutece de foc și dându-i numele, i-au dat să mănânce o flacăra, simbol al râvnei pentru Dumnezeu care l-a mistuit de-a lungul întregii sale vieți. Încă din copilărie, ținea strict toate poruncile Legii și se ținea în permanență în fața lui

Dumnezeu printr-o feciorie indiferentă, post neîncetat și rugăciune arzătoare, care îi făcuseră sufletul ca focul și făcuseră din el modelul vieții mănăstirești.

Pe vremea când Ahab a urcat pe tronul regatului din Nord, aflat în schisma încă din vremea lui Ieroboam, lipsa de piosenie și depravarea predecesorilor săi ajunse la culme. Încurajat de soția sa, respingătoarea Izabel, el îi persecuta pe Profeti și pe toți oamenii rămași credincioși lui Dumnezeu și se închina idolilor Baal și Astarte. Profetul Ilie se duse atunci la rege și îi spuse : "Domnul e viu, Dumnezeul Armatelor, Dumnezeul lui Israel, în fața căruia stau astăzi ! Nu, nu va fi în acești ani nici rouă nici ploaie decât prin cuvânt din gura mea ! ". La cuvintele Profetului o secetă groaznică se abătuse atunci, ca febra, asupra pământului : totul fu sec, devastat, ars ; bărbații, femeile, copiii, animalele domestice și animalele sălbatice, toate muriră din lipsa hranei, izvoarele secarău, plantele se ofileau și nimic nu scăpa urgiei îngaduite de Dumnezeu, cu speranța că foametea va face pe poporul lui Israel să se căiască și să se întoarcă la credință.

Din porunca lui Dumnezeu, Profetul, acoperit cu o piele de oaie și învelit în piele de vitel, părăsi ținutul lui Israel și se duse la râul de Chorrath (Kerith), aflată dincolo de Iordan (după tradiția bisericească, în acest loc a fost ridicată apoi mănăstirea Hozeva, care mai există și astăzi, și unde a trăit și sfântul Ioan Iacob Hozevitul). Se adăpa cu apa cascadei iar Domnul îi trimise corbi - animale pe care evreii le considerau impure și care

aveau reputatia unei mari cruzimi fata de progeniturile lor - pentru a-i duce pâine dimineata si carne seara, ca sa trezeasca in profet mila pentru poporul care suferea. Când cascada seca si ea, Dumnezeu isi trimise slujitorul sau la Sarepta din Sidon, lasându-l sa vada de-a lungul drumului efectele dezastruoase ale secetei, pentru a trezi inca o data in el mila. Ilie ajunse la o vaduva saraca, pagâna, care aduna lemne pentru a coace pâine pentru ea si fiul sau. In ciuda saraciei in care se afla, ea puse inainte de toate datoria ospitalitatii si indata ce Profetul i-o ceru, ea ii pregati o pâine, cu faina si uleiul pe care le mai avea. Primi fara întârziere rasplata ospitalitatii sale : la cuvântul Profetului, covata sa cu faina si urciorul sau cu ulei nu se mai golira pâna la revenirea ploii. Trecusera câteva zile de când Ilie era gazduit la aceasta vaduva când iata ca fiul ei muri. Cum femeia, in durerea ei, il acuza pe omul lui Dumnezeu ca ar fi adus nenorocirea asupra casei ei, Ilie il lua pe copil, il urca la etaj acolo unde locuia el si dupa ce a suflat de trei ori asupra trupului neinsufletit chemându-l cu strigate puternice pe Dumnezeu, el il inapoie pe tânarul baiat viu mamei sale, profetind astfel invierea mortilor.

Seceta isi abatuse nenorocirea peste tot tinutul de peste trei ani si mare parte din populatie fusese deja decimata ; dar Dumnezeu, respectând juramântul Profetului sau, nu voia sa isi arate mila mai inainte ca Ilie sa fi inteles ca el nu doreste moartea pacatosilor ci intoarcerea lor la credinta (cf. Iezechiel 33 :11). Il trimise deci pe Profet la regele Achab, pentru a-i anunta ca urgia avea in curând sa inceteze. Ilie se arata in fata regelui care ramase surprins sa il vada venind, liber, pe cel pe care il cautase peste tot cu slugile sale si il invita sa adune pe tot poporul lui Israel pe muntele Carmel ca martor al confruntarii sale cu cei 450 de profeti ai lui Baal si cei 400 de profeti ai padurilor sacre intretinuti de infama Izabel. Cind toata lumea fu adunata, Ilie zise falsilor profeti : " Pâna când veti schiopata in genunchi ? Daca Domnul este Dumnezeu, mergeti dupa el ! Daca este Baal, atunci duceti-va la el ! ". El ceru ca doi tauri sa fie pregatiti pentru sacrificiu si sa fie asezati pe rug, dar fara sa aprinda focul si ii lasa pe falsii profeti sa aduca primii sacrificiul. Acestia il invocara cu strigate pe Baal, taindu-si carnea, din zori pâna in seara, dar in zadar. Ilie râdea de ei, incurajându-i sa strige mai tare, de teama ca zeul lor sa nu fi adormit sau sa nu fie ocupat cu alte treburi. La venirea serii, Profetul inalta un Altar cu 12 pietre, reprezentând cele 12 semintii ale lui Israel, sapa un sant larg in jurul Altarului, pe care pusese taurul jupuit de piele, si porunci sa fie varsata, in trei rânduri, apa din belsug peste victima, astfel încât sa se umple santul. Apoi adresa spre cer un strigat puternic, invocându-l pe Dumnezeu lui Abraham, lui Isaac si al lui Iacov. Pe data coborî foc din cer, devorând jertfa, lemnul si apa. Tot poporul cazu atunci cu fata la pamânt strigând : " Cu adevarat Domnul este singurul Dumnezeu ". Din porunca lui Ilie, falsii profeti fura prinsi si omul lui Dumnezeu le taie beregata cu propriile sale mâini la râul Cison. El il anunta apoi pe Achab ca seceta avea in curând sa inceteze, apoi urca in vârful Carmelului si, plecându-se asupra pamântului, cu capul intre genunchi si mintea adunata in inima, incepu sa se roage. De sapte ori trimise pe slujitorul sau sa priveasca orizontul, in directia mării, iar a saptea oara un norisor isi facu aparitia, cerul se intuneca si ploaie cazu din belsug, raspândind pe pamânt binecuvântarea cereasca.

Când regina Isabel afla de masacrul profetilor sai, se enerva cumplit si se jura sa se razbune. Ilie, care nu se temuse de multimea falsilor profeti, fu parasit de harul lui Dumnezeu si cuprins de lasitate se ascunse in Bersabeea in pamântul lui Iuda. Epuizat de cât mersese in pustiu, se aseza la umbra unui copac si ii ceru lui Dumnezeu sa ii ia viata inapoi. Un Inger al Domnului i se arata atunci cu o pâine si un urcior de apa. Acest ajutor dumnezeiesc il

facu sa isi reimprospateze fortele si putu sa mearga 40 de zile in pustiu, pâna la muntele lui Dumnezeu, Horeb (vârful muntelui Sinai, pe acelasi loc unde Dumnezeu i se aratase lui Moise, cf. Exod 33). Intra in adâncul stâncii in care se ascunsese in trecut Moise si Dumnezeu ii vorbi noaptea. Ilie raspunde : " Sânt plin de sânguinta pentru Domnul atot-puternic caci fiii lui Israel au parasit legamântul Tau, au doborât Altarele tale si Ti-au ucis Profetii, am ramas singur iar ei incearca sa imi ia viata ". Dumnezeu ii porunci sa iasa si sa stea pe munte pentru a-l vedea. Se facu atunci o furtuna puternica, muntii fura despicati iar stâncile sparte, dar Domnul nu era in furtuna ; iar dupa furtuna, un cutremur, dar Domnul nu era in cutremur ; un foc, dar Domnul nu era in foc. Dupa foc se auzi o adiere usoara. Cum o auzi, Ilie isi ascunde fata cu haina sa si se tinu sub pestera, caci Dumnezeu era in adierea usoara. Domnul ii spuse ca, departe de a fi singurul dintre drepti, alti sapte mii de Israeliti nu isi plecasera genunchii in fata lui Baal si ii porunci sa se intoarca pe acelasi drum pentru a unge pe Hazael ca rege al Siriei si pe Iehu ca rege al lui Israel, apoi pe Elisei ca urmas. Gasindu-l pe Elisei ocupat cu aratul pamântului cu 12 perechi de boi, Ilie isi arunca peste el haina lui facându-l discipolul sau (cf. 14 iunie)

Regele Achab continua insa cu faptele sale lipsite de piosenie si pusese stapânire pe vita-de-vie a lui Nabot din Yizreel , cerând - la sfatul lui Isabel - ca acesta sa fie omorât. Profetul Ilie, care nu se mai manifestase pentru o vreme, fu trimis de Domnul in Samaria si spuse regelui : " Chiar pe locul in care câinii au lins sângele lui Nabot câinii vor linge si sângele tau iar prostituatele se vor lafai in sângele tau ". El mai spuse ca nefericirea avea sa se abata peste toata casa lui Achab, câinii aveau sa sfâsie trupul lui Isabel pe zidul de fata de la Yizreel. La aceste cuvinte, regele fu cuprins de cainta : isi sfâsie hainele, se imbraca cu un sac si tinu post. Domnul aproba pocainta lui si anunta prin Profetul sau ca nu va da frâu liber mâniei Sale decât sub domnia fiului sau.

Achab muri la putina vreme iar fiul sau, Ohozias , om superstitios, lua prelua puterea. Cazând bolnav trimise soli in cautarea unui oracol pe lângă Baal Zebud la Egron (Akkaron). Profetul Ilie se prezenta in fata solilor, anuntând ca regele nu se va mai scula. Când transmisera acest mesaj, descriindu-l pe Profet, regele intelese ca era vorba de Ilie si trimise o armata de 50 de oameni pentru a-l aresta. Dar in doua rânduri, din porunca Profetului, un foc coborî din cer si ii mistui pe soldati. Al treilea ofiter il ruga sa il crute iar Ilie il asculta si se duse la rege, anuntându-i chiar el ca avea sa moara pentru ca ceruse ajutor de la falsii zei. Ohozias nmuri intr-adevar la câteva zile iar fratele sau Ioram deveni rege al lui Israel. In timpul celor 12 ani ai domniei sale el suprima cultul lui Baal, dar nu facu sa inceteze pacatul lui Ieroboam care daduse nastere schismei in rândul poporului lui Dumnezeu si incurajase idolatria. De aceea Dumnezeu abatu necazul asupra casei sale si indeplini profetia facuta de Ilie in timpul lui Achab : Iehu lua puterea in urma unei conspiratii impotriva lui Ioram si, intrând el in orasul Yizreel, Isabel fu omorâta aruncata din inaltul unei ferestre. Sângele sau se scurse pe zid iar câinii ii mâncara trupul mai inainte ca ea sa fi putut fi ingropata.

Dupa 15 ani de profetii, indeplinind misiunea pe care i-o incredintase Dumnezeu, Ilie se duse de la Galgalla Bethel, insotit de Elisei care nu voia sa isi paraseasca invatatorul. De acolo se dusera la Ierihon. Ajuns pe malul Iordanului, Ilie isi lua haina din piele de oaie, o infasura si lovi apele, care se despartira pentru a-i lasa sa treaca pe uscat. Când Elisei ii ceru sa primeasca indoita parte din harul sau profetic, Ilie ii raspunde : " Daca ma vei vedea pe când voi fi inaltat la cer, asa ti se va da ". Si pe când mergeau ei astfel prin

pustiu taifasuiind, un car de foc tras de cai scaparatori aparu intre ei. Ilie urca in car si fu "ca" luat in cer (Parintii au subliniat ca acest " ca ", adaugat in versiunea Septanta arata ca Ilie nu a fost dus cu trupul la Cer, fapt imposibil inainte de invierea si inaltarea lui Hristos, dar ca a scapat mortii, precum Enoh si a fost retinut de Dumnezeu intr-un loc necunoscut, pâna in ultima zi), intr-un rotocol, in timp ce Elisei striga : " Parinte, Parinte, carul lui Israel si caii sai ! ". El lua haina Profetului care cazuse peste el si lovind apele de doua ori putu sa traverseze Iordanul, salutat de Fiii Profetului care strigau : " Duhul lui Ilie s-a lasat asupra lui Elisei ! ".

Astfel inaltat in inaltimi cu trupul, Profetul Ilie prefigura Inaltarea Domnului Nostru Iisus Hristos iar prin trimiterea hainei sale peste discipolul sau, el vestea coborârea Sfântului Duh in ziua Rusaliilor (cf. Sfântul Roman Melodul, Condacul Profetului Ilie, 33).

Reprezentant de vaza al ordinului profetic ajuns prin râvna sa pe culmea cea mai de sus a virtutii, Ilie fu judecat demn de a vedea fata in fata slava Dumnezeului intrupat, alaturi de Moise si de cei trei Apostoli in ziua Schimbarii la fata (cf. Matei 17), care anunta a doua venire a Domnului Nostru Iisus Hristos. Coborând de pe muntele Taborului, discipolii il intrebara pe Domnul daca Ilie trebuia sa vina inainte de invierea mortilor pentru a pune toate lucrurile inapoi cum au fost, dupa cum invata Profetii (Malahia 3 :23). Hristos le raspunse : " Ilie a venit deja si ei nu l-au cunoscut ci l-au tratat dupa cum au vrut ei ", facând aluzie la Sfântul Ioan Botezatorul care venise sa pregateasca propria Lui venire, cu duhul si cu puterea lui Ilie (Luc 1 :17). Asa cum Ioan fu Inaintemergetarul primei veniri in trup a Fiului lui Dumnezeu, astfel Ilie va fi, se crede, premergatorul celei de a doua veniri, la sfârșitul veacurilor. Traditia ecleziasta a vazut adesea in cei doi martori, care vor muri in ultima lupta împotriva lui Antihrist (Apocalipsa 11), pe Enoh si Ilie, care au fost paziti de moarte in acest scop.